

Sygn. akt VII U 2606/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSR del Anna Kruszewska

Protokolant : sekretarz sądowy Edyta Zawada

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2019 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy (...) sp. z o . o. w K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

przy uczestnictwie zainteresowanego Viktora Vivchara

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia V. V. (1)

na skutek odwołania (...) sp. z o . o. w K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 6 czerwca 2018 roku Nr (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od (...) sp. z o. o w K. na Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. kwotę 180 złotych (sto osiemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VII U 2606/18

UZASADNIENIE

wyroku z 14 stycznia 2019 r.

Decyzją z 6 czerwca 2018 r., Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., powołując się na przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stwierdził, że V. V. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w K. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie i z podstawą wymiaru składek szczegółowo w tej decyzji wskazanych.

W odwołaniu od powyższej decyzji (...) Sp. z o.o. w K. zaskarżyła ją w całości, zarzucając naruszenie:

- art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 9 ust. 2 c (obowiązujący do 01.01.2016 r.) USUS poprzez jego wadliwą wykładnię i przyjęcie, że z tytułu realizacji umowy łączącej (...) sp. z o.o. z zainteresowanym podlegał on obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu;

- art. 12 ust. 1 USUS, poprzez jego wadliwe zastosowanie i przyjęcie, iż zainteresowany podlegał również obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu;

- art. 36 ust. 2, 4 USUS, poprzez jego wadliwe zastosowanie i przyjęcie, iż (...) sp. z o.o. była zobowiązana do zgłoszenia wykonawcy do ubezpieczeń społecznych, mimo, że wykonawca nie był osobą, z którą zawarto umowę wskazaną w art. 6 ust. 1 pkt 4 USUS;

- art. 750 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, iż umowa zawarta pomiędzy (...) sp. z o.o. była umową, do której odpowiednio stosuje się przepisy o zleceniu;

- art. 627 k.c., poprzez jego błędną wykładnię a w rezultacie - brak zastosowania, ze względu na przyjęcie, iż umowa zawarta pomiędzy (...) sp. z o.o. i zainteresowanym nie była umową o dzieło;

- zarzut błędnego przyjęcia przez organ, iż umowa o dzieło zawarta przez (...) sp. z o.o. z zainteresowanym, ma charakter umowy zlecenia i należy stosować do niej przepisy art. 734- 751 k.c.

- art. 77 § 1 k.p.a. poprzez zaniechanie przez organ prowadzący postępowanie wyczerpującego zgromadzenia materiału dowodowego.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez stwierdzenie, że V. V. (1), jako wykonawca z tytułu realizacji cywilnoprawnej umowy o dzieło u odwołującego nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od 10 marca do 31 lipca 2015 r., od 10 sierpnia do 2 października 2015 r., od 16 października do 16 grudnia 2015 r., od 29 lutego do 14 kwietnia 2016 r., od 10 maja do 25 listopada 2016 r., a w konsekwencji określone w decyzji kwoty nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe, a także podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w K. wniósł o jego oddalenie, z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Ponadto domagał się zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

Zainteresowany nie zajął stanowiska w sprawie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny:

Przedmiotem działalności (...) Sp. z o.o. w K. jest kompleksowe zagospodarowanie terenu oraz usługi budowlane. Firma specjalizuje się w zakładaniu i utrzymaniu terenów zielonych, układaniu kostki brukowej oraz w wykonywaniu instalacji podziemnych. Realizuje również kompleksowe zagospodarowania przestrzeni jako generalny wykonawca, m.in. fontanny, boiska sportowe, obiekty kubaturowe, drogi, instalacje elektryczne, oświetlenie uliczne czy pomniki.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...)polegające na wykonanie remontu 51 m² muru ogrodz. w O.: uzupełnienie kamienia, fugi, zadaszania z dachówki karpíówki za wynagrodzeniem 1275 zł, której termin realizacji określono na 31.03.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...)polegające na wykonanie remontu 70 m² muru ogrodz. w O.: uzupełnienie kamienia, fugi, zadaszania z dachówki karpíówki za wynagrodzeniem 1750 zł, której termin realizacji określono na 30.04.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...)polegające na wykonanie regulacji 8 szt. studni rewizyjnych na Cmentarzu Podgórskim w K. za wynagrodzeniem 1750 zł, której termin realizacji określono na 31.05.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na rozebranie na pow. 400 m² naw. asfaltowej, chodników, krawężników i obrzeży – Cmentarz Podgórski za wynagrodzeniem 1750 zł, której termin realizacji określono na 30.06.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na wykonaniu 90 m² betonowej wylewki pod zbiornik – chudy beton (materiał powierzony) - Cmentarz Podgórski za wynagrodzeniem 2650 zł, której termin realizacji określono na 31.07.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na rozścielenie i zagęszczeniu stabilizacji cementowo – popiołowo – żużlowej na pow. 255 m² wraz z dogęszczeniem całej powierzchni oraz wyrównaniem i zagęszczeniem podłoża (koryta) pod tę stabilizację – Cmentarz Podgórski w K. za wynagrodzeniem 2787 zł, której termin realizacji określono na 31.08.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na ułożeniu 180 mb krawężników wraz z wykonaniem ławy betonowej - Cmentarz Podgórski w K. za wynagrodzeniem 4500 zł, której termin realizacji określono na 2.10.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na wykonaniu 20 szt. betonowych pól ogrodzeniowych dla Cmentarza w N. za wynagrodzeniem 2500 zł, której termin realizacji określono na 31.10.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na ułożeniu 180 mb krawężników wraz z wykonaniem ławy betonowej - Cmentarz Podgórski w K. za wynagrodzeniem 4500 zł, której termin realizacji określono na 2.10.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na wykonaniu 23 mb podjazdu dla wózków – teren S. w B. za wynagrodzeniem 3375 zł, której termin realizacji określono na 30.11.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na ukształtowanie 135 m² skarp wokół podjazdu dla wózków z ręcznym transportem ziem – teren S. w B. za wynagrodzeniem 1687 zł, której termin realizacji określono na 16.12.2015 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na wykonanie gładzi gipsowych oraz pomalowanie 122 m² powierzchni ścian w budynku przy ul. (...) w L. za wynagrodzeniem 4375 zł, której termin realizacji określono na 14.04.2016 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na ułożeniu 50 m² nawierzchni z granitowej kostki brukowej 10x10 w B. za wynagrodzeniem 2500 zł, której termin realizacji określono na 31.05.2016 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na wykonanie 17 m³ fundamentów w S. (zazbrojenie, zaszalowanie, odlanie) za wynagrodzeniem 3750 zł, której termin realizacji określono na 30.06.2016 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na ułożeniu 50 mb kostki brukowej w C. za wynagrodzeniem 1850 zł, której termin realizacji określono na 31.07.2016 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na ułożeniu 90 mb kostki brukowej w C. za wynagrodzeniem 3375 zł, której termin realizacji określono na 31.08.2016 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na ułożeniu 49 mb nawierzchni z kostki brukowej przy (...) w L. za wynagrodzeniem 1850 zł, której termin realizacji określono na 30.09.2016 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na ułożeniu 245 szt. obrzeży (...) na terenie Skweru (...) w K. za wynagrodzeniem 3062 zł, której termin realizacji określono na 31.10.2016 r.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z V. V. (1) umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...) polegające na ułożeniu 210 mb obrzeża betonowego 8x30 na ławie betonowej – ogródek przy ul. (...) w K. za wynagrodzeniem 2625 zł, której termin realizacji określono na 25.11.2016 r.

V. V. (1) z tytułu zawartych umów uzyskał umówione wynagrodzenie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie, jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było ustalenie na podstawie jakiego stosunku prawnego V. V. (1) świadczył czynności na rzecz (...) Sp. z o.o. w K..

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, z zastrzeżeniem ust. 4, który z kolei stanowi, że osoby określone w ust. 1 pkt 4 (zleceniobiorcy) nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli są uczniami gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych lub studentami, do ukończenia 26 lat.

Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Takiemu ubezpieczeniu podlega się z tytułu między innymi umowy zlecenia. Nie stanowi natomiast tytułu do podlegania ubezpieczeniu społecznemu (emerytalnemu i rentowemu ani wypadkowemu) zawarcie umowy o dzieło. Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne wykonujące pracę nakładczą oraz zleceniobiorcy - od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy (art. 13 pkt. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Nadto w myśl art. 36 ust. 1 i 2 ustawy każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, zaś obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych m.in. w art. 6 ust. 1 pkt. 1-4 spoczywa na płatniku składek.

O tym czy daną umowę należy zakwalifikować jako umowę o dzieło, czy jako umowę o świadczenie usług decydują przepisy kodeksu cywilnego.

Umowę o dzieło definiuje art. 627 k.c., zgodnie z którym przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Z kolei stosownie do treści art. 734 § 1 k.c., przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do pokrewnych do zlecenia umów o świadczenie usług (art. 750 k.c.) stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Elementem konstytutywnym odróżniającym umowę o dzieło od umowy zlecenia jest cel tej umowy - osiągnięcie określonego konkretnego rezultatu, podczas gdy umowa zlecenia polega na podejmowaniu czynności starannego

działania. Umowa o dzieło powinna z góry określać jej zindywidualizowany rezultat. Przyjmuje się, że dzieło jest rezultatem obiektywnie osiągalnym i pewnym w danych warunkach. Natomiast umowa zlecenia nie akcentuje rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia, elementem wyróżniającym umowę zlecenia nie jest bowiem wynik, lecz staranie w celu osiągnięcia tego wyniku. Tym samym w przypadku umowy zlecenia ocenie podlega nie konkretnie osiągnięty cel, ale czynności zmierzające do jego osiągnięcia oraz staranność ich wykonania. Nie ulega wątpliwości, iż w przypadku zawarcia umowy o dzieło istotne znaczenie ma osoba wykonującego dzieło, który musi posiadać specyficzne umiejętności, predyspozycje pozwalające na osiągnięcie ustalonego rezultatu. Z kolei w umowie zlecenia elementy podmiotowe mają podrzędne znaczenie, skoro cechą konstytutywną tej umowy jest jedynie staranne działanie.

Równocześnie podkreślić także należy, iż nazwa umowy nie przesądza o jej rodzaju. Jeśli bowiem tytuł nie odpowiada istocie umowy, należy badać treść umowy oraz sposób jej faktycznego wykonywania. Skoro zaś dana umowa wiąże się z obowiązkami publicznoprawnymi, w tym wypadku obowiązkiem opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, to obowiązek organu rentowego, a następnie zakres kognicji sądu ubezpieczeń społecznych, sięga badania rzeczywistej treści umowy stron (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 stycznia 2012 r., III AUa 1539/11, LEX nr 1127086). Nawet zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy nie mogą nadać cywilnoprawnego charakteru zatrudnieniu zainicjowanemu taką umową, jeśli wykazuje ono w przeważającym stopniu cechy innego typu stosunku prawnego np. umowy o świadczenie usług (wyrok Sądu Najwyższego z S. z dnia 30 stycznia 2014r. w sprawie do sygn. akt III AUa 629/130).

Czynności wykonywane przez V. V. (1) na rzecz (...) Sp. z o.o. w K. świadczone były de facto w oparciu o umowę o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia.

V. V. (1) na podstawie umów o dzieło miał wykonać remont 51 m⁽²⁾ muru ogrodz. w O.: uzupełnienie kamienia, fugi, zadaszania z dachówki karpiówki; regulacji 8 szt. studni rewizyjnych na Cmentarzu Podgórskim w K., rozebranie na pow. 400 m⁽²⁾ naw. asfaltowej, chodników, krawężników i obrzeży – Cmentarz Podgórski, wykonanie 90 m⁽²⁾ betonowej wylewki pod zbiornik – chudy beton (materiał powierzony) - Cmentarz Podgórski, rozścielenie i zagęszczenie stabilizacji cementowo – popiołowo – żuźlowej na pow. 255 m⁽²⁾ wraz z dogęszczeniem całej powierzchni oraz wyrównaniem i zagęszczeniem podłoża (koryta) pod tę stabilizację – Cmentarz Podgórski w K., ułożenie 180 mb krawężników wraz z wykonaniem ławy betonowej - Cmentarz Podgórski w K., wykonanie 20 szt. betonowych pół ogrodzeniowych dla Cmentarza w N., ułożenie 180 mb krawężników wraz z wykonaniem ławy betonowej - Cmentarz Podgórski w K., wykonanie 23 mb podjazdu dla wózków – teren S. w B., ukształtowanie 135 m⁽²⁾ skarp wokół podjazdu dla wózków z ręcznym transportem ziem – teren S. w B., wykonanie gładzi gipsowych oraz pomalowanie 122 m⁽²⁾ powierzchni ścian w budynku przy ul. (...) w L., ułożenie 50 m⁽²⁾ nawierzchni z granitowej kostki brukowej 10x10 w B., wykonanie 17 m⁽³⁾ fundamentów w S. (zazbrojenie, zaszalowanie, odlanie), ułożenie 50 mb kostki brukowej w C., ułożenie 90 mb kostki brukowej w C., ułożenie 49 mb nawierzchni z kostki brukowej przy (...) w L., ułożenie 245 szt. obrzeży (...) na terenie Skweru (...) w K., ułożenie 210 mb obrzeża betonowego 8x30 na ławie betonowej – ogródek przy ul. (...) w K.. Strony określiły termin realizacji umowy. V. V. (1) z tytułu zawartych umów uzyskał umówione wynagrodzenie.

Umowy te nie przewidywały żadnego indywidualnie określonego rezultatu. Z ich treści nie wynika, żeby zainteresowany miał być autorem projektów albo wizji dla wykonywanych prac. Lakoniczny opis zleconych czynności wskazuje, że Victor Vivchar miał wykonać czynności już zaplanowane przez inną osobę i najprawdopodobniej pod jej nadzorem:

- 1) nie załączono bowiem żadnych projektów zleconych prac ani nie zlecono zainteresowanemu wykonania takich projektów,
- 2) nie określono rodzaju materiałów, które miały być użyte,

- 3) nie ustalono kto dostarczy materiał i narzędzia, przy czym należy mniemać, że zapewniał je zlecający, gdyż na wystawionych przez siebie rachunkach zainteresowany wskazał w pozycji „koszty uzyskania przychodu” – o,
- 4) zlecone prace nie wymagały żadnych kwalifikacji ani szczególnych cech wykonawcy,
- 5) rezultatem wykonanych prac miały być drobne prace budowlane, stanowiące część większych inwestycji albo mające charakter odtwarzający poprzedni stan. Nie miały charakteru twórczego, ale odtwórczy. Dlatego – pomimo że prowadziły do umówionego rezultatu – nie prowadziły do powstania dzieła.

Konkludując, Sąd przyjął, że umowy zawarte przez (...) Sp. z o.o. w K.

z zainteresowanym miały charakter umów zlecenia (umów o świadczenie usług), nie zaś umów o dzieło. Wykonywanie pracy na podstawie tych umów rodzi tytuł obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

W konsekwencji powyższego odwołanie podlegało oddaleniu na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekając jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach Sąd orzekł jak w punkcie II sentencji na mocy art. 98 k.p.c.